

LÁZÁRY RENÉ SÁNDOR

Maros-vásárhelyi gondolatocskák

„Sorscsillagunk ha halvány –
vezess, székely szavalmány!”
Sárbogárdy Kocsárd Andor

Magas csúcs itt a Váczmány,
Miként én ritka rácz lyány –
Fölhágni rája kész heczcz,
Bár onnét messze nézhetsz:
Megláthatod Koronkát...
S ha égen nem borong át
Ködfelhő s más ilyesmi –
Vásárhelyt is kilesni...
Ős várnak régi tornyát,
Új házon vén czikornyát,
Czivoislak büszke ormát,
Kültelkek szürke kormát,
Mert Vásárhely nem kincses –
Ilyen városka nincs es...

Ám lásd a grófi Tékát,
Múlt elmék martalékát,
Kötelest meg Arankát –
Bölcs lelket nem a rang ád!
Még fölnézhet pont rád is
A törpe Súrlott Grádics,
A görbe Sáros uczcza,
Melyen zihálva jutsz a
Kollégiumba majdan,
Hol hajdanabb a hajdan,
Hisz éberebb az Aether,
Mert több a geométer,
Szentebb a Szent Matézis,

LÁZÁRY RENÉ SÁNDOR 1859-ben született Kolozsvárott. Latin és francia szakos tanár volt, kiváló romanista hírében állott, de hosszabb ideig hivatalnokként is működött. 1890-től Maros-vásárhelyen élt – ott hunyt el 1927-ben. Töredékes önéletrajza, harminchat verse, valamint három (Babits Mihályhoz, Molter Károlyhoz és Osvát Kálmánhoz intézett) levele 1992 augusztusában került elő a marosvásárhelyi Molter-hagyatékából. A felfedezést követő filológiai kutatómunka, illetve életrajzi nyomozás eredményeképpen további tizenkilenc költeményre, jó néhány levélre és elegendő följegyzésre bukkantunk a költő élettársának, Vajdaréthy Júliának mindaddig lappangó hagyatékában. (Dr. Vajdaréthy Rabán szíves hozzájárulásával közléteszi: Kovács András Ferenc.)

*S tán józanabb az Ész is,
Ha Bolyaibb a Farkas –
Tűnt árnyakat ne zargass!*

*Tekints föl most, te dőre,
A bús Somostetőre:
Ősz fosztja már az erdőt,
Szél fújdogál kesergőt...
Très belle, très belle a Trébely!
Nem kell semerre térdelj...
Ha lát is téged Isten,
Nem tudja – hogy segítsen...
Hiába vársz, rágódsz itt:
Nekem ne játsz Rákóczit!
Vágj át a víg Kossuthon,
A sártapicskeos úton...*

*Pillants dicső Bemedre,
Bomlékony nemzetedre,
Ki rád ügyet se vetve,
Nevetve meg temetve
Fogy fondor évek útján!
Vagy Bodor Péter kútján
Merengj... Mely nemzet élhet,
Ha kútja nem zenélget?
Legyen bár hős, gerinczes –
Ma van, holnapra nincs es!
Lakol majd, hogyha vétett –
Gyászol más Postarétet,
Más álmokat, bitókat,
Balsorson jobbitókat,
Még szebb illúziókat,
Fényes konfúziókat...
Bűn nélkül is lakolhat,
Ki révedőn latolgat...*

*Mert Vásárhely nem kincses –
Ilyen városka nincs es...
Magas csúcs itt a Váczmány,
De róla mit se látsz mán:
Veled kedvére játszhat,
Áltathat még e látszat...
Üdvőt se nyersz a játszmán,
Hisz nagy hegy itt a Váczmány,
S a látszat is csak látszmány –
A játszma pusztá látszmány...*

Maros-Vásárhelyt, 1913 szeptemberében